

Forslag til forebyggelse af indbrud via fysiske ændringer i Grundejer- foreningen Eriksminde, Greve Kom- mune

Juni 2016

TryggeByer



Indhold

Indledning.....	3
Generelt om indbrudssituationen i Danmark.....	4
Indbrudssituationen i Eriksminde.....	7
Den situationelle forebyggelsestilgang.....	8
Utryghed som fænomen	10
Fysiske forhold som forebyggelsesredskab	11
Overordnede forebyggelsesprincipper.....	12
Forebyggelse af indbrud mm. i Eriksminde.....	16
Byplanstruktur og befolkningsgrad på veje og stier	16
Sammenhængen mellem Eriksminde og det omliggende byområde	18
Belysning på veje og stier	21
Klare ejer- og ansvarsforhold	22
Klar anvendelse af offentlige eller fælles arealer.....	23
Tegn på kriminalitet og forfald	24
Skole og institutioner	24
Overgangen mellem offentlige og private zoner	25
Fysisk beskyttelse af den enkelte bolig.....	26

Indledning

Herværende rapport udgør en del af det indbrudsforebyggende projekt, som forsikringsselskabet Codan gennemfører i samarbejde med Grundejerforeningen Eriksminde, Greve Kommune, Karlslunde Politi og TryggeByer. Projektet forløber i perioden 2016-2018.

Projektet har til formål at undersøge, i hvilken grad kriminalitet og utryghed kan nedbringes ved at ændre dele af det fysiske miljø i grundejerforeningens område og umiddelbart tilknyttede arealer. Det kan fx være indretningen af fællesarealer, stiforløb, beplantning, belysning mm – men også forhold, som borgerne har direkte indflydelse på, fx boligens forarealer og fysiske beskyttelse. Det er alt sammen forhold, som forskningsmæssigt har vist sig at have stor betydning for antallet af indbrud og anden kriminalitet i et boligområde.

Foreliggende rapport henvender sig primært til grundejerforeningens bestyrelse og Greve Kommune, idet den har til formål at påpege fysiske forhold, som grundejerforeningen og kommunen efter TryggeByers opfattelse skal være opmærksomme på i bestræbelserne med at nedbringe antallet af indbrud mm. i området. Rapporten beskriver således TryggeByers vurdering af forhold i Eriksminde, som - baseret på forskningsmæssig evidens - kan indvirke på risikoen for indbrud, anden kriminalitet og utryghed, ligesom den skitserer nogle forslag til præventive tiltag, som grundejerforeningen og Greve Kommune kan sætte i værk.

Rapportens vurderinger og forslag er udformet efter visuelle inspektioner foretaget af TryggeByer i Eriksminde og omliggende områder i april, maj og juni 2016 – samt efter inspiration fra tryghedsvandringer gennemført med beboere den 3. og 23. maj 2016. Endelig indgår oplysninger fra en spørgeskemaundersøgelse i foråret 2016 blandt området's beboere.

Forebyggelse af indbrud og anden kriminalitet er ikke gjort med enkle tiltag. Ifølge forskning er forebyggelse i et boligområde mest effektiv, når den er helhedsorienteret og betragtes som et fælles anliggende fremfor blot en individuel opgave. Det skyldes, at kriminaliteten i et område opstår ved et samspil af en række forskellige mekanismer, og at forebyggelse derfor bør påvirke på forskellige måder, der har gensidig relation. Det er nødvendigt at have forståelse for disse mekanismer og den kontekst, som kriminaliteten opstår i, for effektivt at kunne forebygge den. Dette er grundkernen i den situationelle forebyggelsestænkning, som er grundlaget for herværende rapport. Rapportens indledende afsnit er en generel introduktion til denne tænkning. Vi anbefaler at læse hele rapporten med henblik på indsigt i den forståelsesmæssige ramme, som anbefalingerne fungerer inden for – men det er naturligvis muligt at springe direkte til rapportens anbefalinger vedr. forebyggelse i Eriksminde.

TryggeByer håber, at rapporten kan være til inspiration for Grundejerforeningen Eriksminde og Greve Kommune.

Rapporten er udarbejdet af Karsten Nielsen og Nanna Gabrielsen, TryggeByer.

Generelt om indbrudssituationen i Danmark

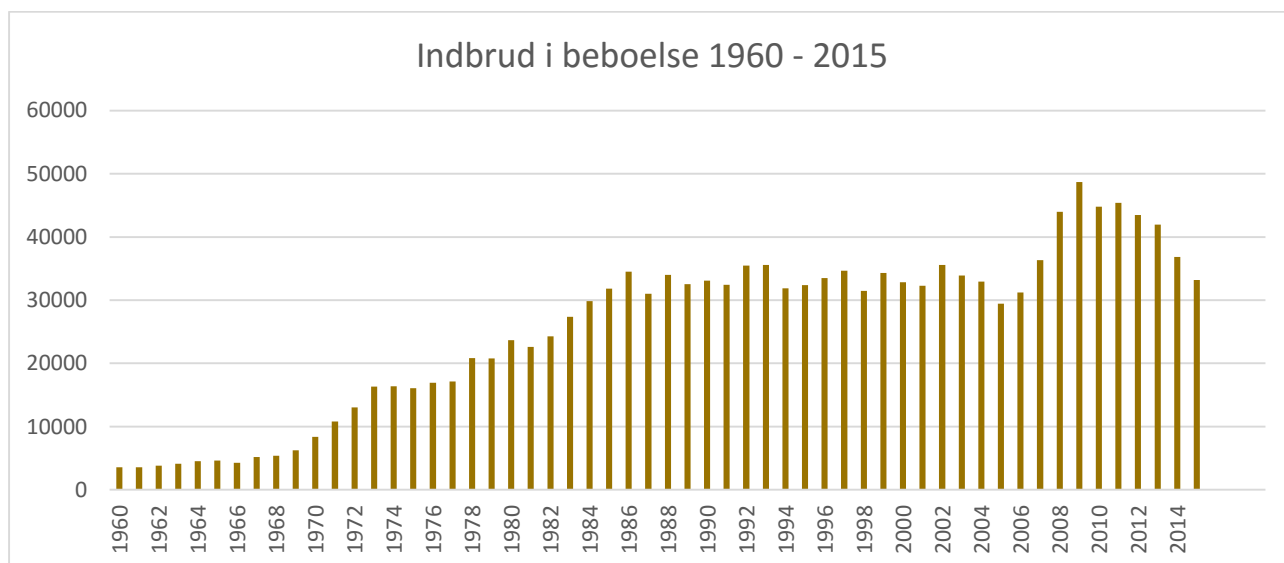
Den danske indbrudssituation kan opsummeres i følgende punkter:

- Indbrudstallet er de seneste 6 år gået ned, men ligger i 2015 stadig højt såvel i en historisk som i en international sammenhæng.
- Indbrud i beboelse sker langt overvejende i villaer og i række-, kæde- og dobbelthuse – sammenlignet med etageboliger.
- Der er stor geografisk variation i udbredelsen af indbrud i Danmark. Den mindst udsatte kommune har således 11 gange færre indbrud end den mest udsatte.
- Der er betydelige omkostninger ved indbrud, både for de direkte indbrudsramte og for samfundet generelt.
- Danskerne frygter i høj grad indbrud, men gør kun meget lidt for at forebygge, at det sker.

I det følgende beskrives punkterne mere udførligt.

Omfanget af politianmeldte indbrud

Som det fremgår af nedenstående graf er indbrud i beboelse ca. 10-doblet i perioden fra 1960 til 1986, og her har niveauet ligget siden. I 2009 var der endda tale om mere end 13 gange flere indbrud end i 1960 (Tal fra Danmarks Statistik):



Det var ikke kun i Danmark, at indbrudstallet steg voldsomt. I en række europæiske lande blev indbrudstallet 7-doblet i perioden fra 1950 til 2003. Det skyldes ifølge forskningen ikke, at folk er blevet mere kriminelle som sådan – men at det er blevet meget nemmere at begå indbrud uden at blive opdaget. Flere bliver derfor fristet. Samtidig med større mulighed for materiel gevinst på grund af det moderne samfunds mange forbrugsgoder var der store fysiske forandringer i byerne, hvor borgernes naturlige "overvågning" og opmærksomhed blev stærkt nedsat i forhold til tidligere. Før de store almene boligområder og de stort anlagte parcelhusområder var der liv og opmærksomhed via handel og arbejdsliv i det lokale miljø, hvilket gjorde det svært

at begå indbrud. Endvidere betød kvindernes indtog på arbejdsmarkedet, børnenes lange tid i institution, lange ferier med bortrejse, mv – at der i store dele af døgnet og året ikke var nogen tilstede i boligområderne og i boligerne. Som følge af disse store forandringer kunne politi, domstole og kriminalforsorg ikke længere holde indbrudstallet nede, og forebyggelse blev nødvendig. Den grundlæggende forebyggelsestænkning, der siden 2003 har nedbragt indbrudstallet i Europa, handler da også om forskellige metoder, der gør det vanskeligere at begå indbrud (jf. den situationelle forebyggelsestilgang som beskrives senere).

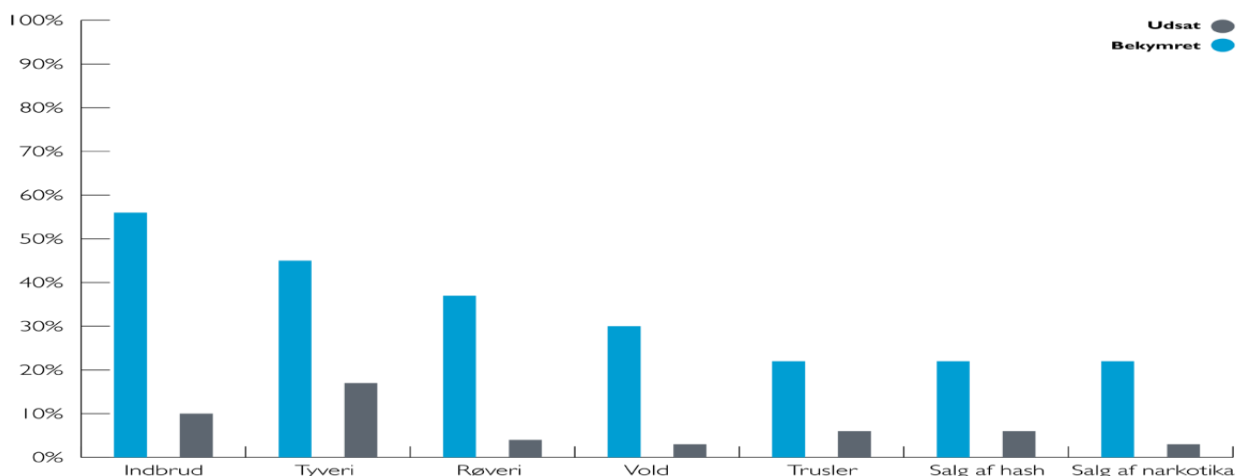
Økonomiske konsekvenser

Ud over store samfundsmæssige udgifter til politi, domstole, kriminalforsorg, mm – lider den enkelte borger, som udsættes for indbrud, store tab. En undersøgelse (offerundersøgelsen, Bøesen Pedersen, Kyvsgaard og Balvig 2015) af danskernes udsathed for kriminalitet viser et gennemsnitligt tab pr indbrud på 27.800 kr. Hertil kommer udgifter for skader på bygningen, dvs. til reparation af ødelagte døre, vinduer, låse, mv. for ca. 6.500 kr. pr. indbrud (tal fra Forsikring & Pension)

Bekymring for indbrud

Udover de økonomiske konsekvenser har indbrud en række mentale og følelsesmæssige konsekvenser. Således er indbrud en af de kriminalitetsformer, som befolkningen bekymrer sig mest om, og ifølge Trygfondens tryghedsmåling for 2015 frygter næsten hver fjerde dansker at blive udsat for indbrud.

Der er imidlertid stor forskel på, hvor udsat for indbrud man reelt er - og i hvor høj grad man frygter det. Grafen nedenfor viser forskellen mellem faktisk udsathed og bekymring ved forskellige kriminalitetstyper blandt borgere i København. Den viser, hvor stor en del af borgerne der henholdsvis bekymrer sig for og rent faktisk har været udsat for forskellige kriminalitetstyper (Københavns Kommunes tryghedsundersøgelse 2015). Som det fremgår af grafen, er indbrud den form for kriminalitet, som bekymrer mest uden at være den kriminalitetstype, som flest udsættes for.



Danskernes indbrudsforebyggende tiltag

Den hollandske kriminolog, Jan Van Dijk (2013), har sammenholdt danske offerundersøgelser med den faktiske risiko for at blive udsat for indbrud. Han konkluderer, at danskerne sammenlignet med andre landes befolkninger er forholdsvis lidt optagede af at forebygge indbrud, set i forhold til hvor almindeligt forekommende denne forbrydelse er. Denne analyse underbygges af tal fra Forsikring og Pension, som anslår, at op mod 90 % af danskerne beskytter sig imod indbrud, men at der ofte er tale om bløde tiltag, såsom automatiske lystændere eller uformelle aftaler med naboen om at holde øje med boligen (Nielsen et al 2014). Situationen er således, at danskerne er i høj risiko for at blive udsat for indbrud og bekymrer sig meget om risikoen for det, men alligevel kun gør meget lidt for at forebygge, at det sker.

Indbrudssituationen i Eriksminde

Ifølge Danmarks Statistik blev der i 2015 begået 439 indbrud i Greve Kommune. Det giver en indbrudshyppighed for kommunen som helhed på 2 % af boligerne pr. år, hvilket placerer Greve Kommune som nummer 34 (fra den lave ende) ud af samtlige 98 kommuner i Danmark.

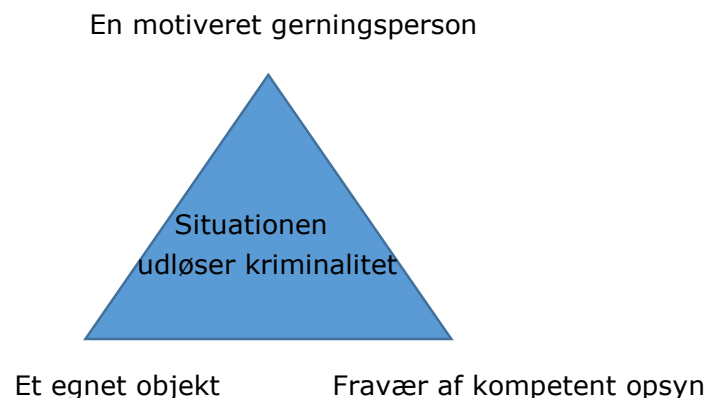
Ifølge en spørgeskemaundersøgelse (med en svarprocent på 42%) foretaget af TryggeByer i starten af 2016 har i alt 34 husstande eller 10 % af beboerne i Eriksminde haft indbrud inden for de sidste 12 måneder. Politiet i Karlslunde oplyser, at der i perioden fra 01.04.2015 til 31.03.2016 er begået 45 anmeldte indbrud i Eriksminde. Indbruddene synes at være spredt over hele området uden noget tydeligt mønster for foretrukne indbrudssteder. I samme periode er der sket 5 indbrud i skolen.

Boliger i Eriksminde synes således at være mere plaget af indbrud end den gennemsnitlige bolig i både Danmark og Greve Kommune. Tallene kan ikke helt sammenlignes – men TryggeByers skøn er, at indbrudshyppigheden i Eriksminde gennem det sidste år formentlig har været dobbelt så høj som i resten af kommunen.

Den situationelle forebyggelsestilgang

TryggeByer arbejder ud fra en såkaldt situationel tilgang til kriminalitet og utryghed. Den situationelle tilgang er en måde at forstå og forebygge kriminalitet og utryghed på, hvor der fokuseres på kriminalitetens/utryghedens kontekst dvs. de situationer, hvor forskellige former for kriminalitet og utryghed opstår.

Den situationelle forebyggelsestilgang adskiller sig markant fra den sociale eller psykologiske forebyggelse, som alene fokuserer på årsager til, at nogle personer er mere disponeret til at begå kriminalitet end andre. Den situationelle tilgang afviser ikke, at nogle er mere disponerede til kriminalitet end andre, men tager udgangspunkt i, at kriminalitet ikke *alene* kan forklares ud fra gerningspersonens kriminelle dispositioner. Det afgørende er nemlig *dén* motivation for at begå kriminalitet, der opstår i en konkret situation – en motivation der altid opstår i interaktion med situationsbestemte faktorer, som på forskellig måde fremmer eller hæmmer muligheden for at begå kriminalitet. Ifølge denne tilgang forudsætter enhver kriminel handling altid en samtidig tilstedeværelse af tre grundelementer:



- Et egnet objekt

Et egnet objekt/offer kan være en materiel værdi eller en persons liv og legeme. Generelt har især to forhold betydning for, om et objekt vurderes egnet af en potentiel gerningsperson hhv. tilgængelighed og attraktivitet. Objektet skal være attraktivt for gerningspersonen ved at have en materiel, symbolsk eller anden værdi. Samtidig skal objektet være tilgængeligt, forstået som fysisk synligt eller til at nå og/eller have ringe modstandskraft. Et objekt, som gerningspersonen ikke véd findes eller ikke véd hvor findes, er ikke et egnet objekt, ligesom et objekt, som yder modstand, heller ikke er det. Et objekts modstandskraft skal forstås såvel konkret i form af et potentielt offers mulighed for at gøre modstand (fx ved at slå fra sig, skrike, ringe efter hjælp mm) og mere abstrakt i form af objektsikring (fx ratlås, startspærre, pengeskabe, lås, hegn mm). Et givent objekts egnethed vil altid være bestemt af den konkrete kriminalitetssituation – et objekt kan således være egnet i en situation men ikke i en anden.

- Fravær af kompetent opsyn

Fravær af kompetent opsyn skal forstås som fravær – eller muligt fravær - af mennesker eller elektroniske hjælpemidler, som kan se og bemærke situationen og dermed hindre kriminaliteten i at opstå. Dette grundelement kaldes derfor ofte for "beskyttende øjne". Opsynet kan således være en person eller en mere "indirekte person", fx et videokamera, som i en given situation kan afskrække den motiverede gerningsperson fra at begå en lovovertrædelse. Der kan både være tale om formel og bevidst opsyn, fx politi og vagter, og uformel, mere ubevidst opsyn, fx naboer, handlende, forretningsdrivende, den tilfældigt forbipasserende, mm. Det er vigtigt, at opsynet er kompetent, dvs. at det skal kunne forårsage, at en person fravælger en kriminel handling, som ellers ville blive begået. Et videokamera er ikke nødvendigvis et kompetent opsyn, ligesom meget berusede mennesker, små børn eller uopmærksomt butikspersonale mm. ofte heller ikke er det. Det kompetente opsyn kan også være en forestilling om opsyn, der får en person til at afstå fra kriminalitet. Fx reducerer vinduer i gavlparker mod parkeringspladser kriminalitet mod biler, idet personen ikke kan udelukke, at han bliver iagttaget.

- Motiveret gerningsperson

En lovovertrædelse finder kun sted, hvis en person vurderer, at der i en konkret situation findes et egnet mål og intet kompetent opsyn. Det er således muligheden for at kunne begå kriminalitet i den konkrete situation, som er bestemmende for, om gerningspersonen bliver motiveret eller ej. Det betyder, at alle – ifølge den situationelle tænkning - i princippet kan blive motiveret til at begå kriminalitet – dog i forskellig grad og med forskellig lethed. Det vil derfor altid - uanset psykologiske og/eller sociologiske årsager til en persons større eller mindre disposition til at begå kriminalitet - være en konkret vurdering af en konkret situation, som er udslagsgivende for motivationen til at begå kriminalitet lige netop i dén situation. Derfor er den situationelle tilgang ikke optaget af hverken at forstå, forklare eller forebygge bagvedliggende årsager til, at nogle er mere disponeret til at begå kriminalitet end andre, men alene optaget af at påvirke motivationen til at begå kriminalitet i en konkret situation.

Når forudsætningen for kriminalitet i en given situation er et sammenfald (i både tid og sted) af de tre grundelementer, kan kriminalitet forebygges ved at eliminere mindst et af de tre grundelementer. Hvor den traditionelle individorienterede forebyggelsestilgang alene sigter mod at forebygge kriminalitet ved at gøre den potentielle gerningsmand mindre disponeret til at begå kriminalitet, har den situationelle forebyggelsestilgang fokus på at forebygge kriminalitet ved at reducere omfanget af tilgængelige, attraktive objekter og/eller ved at øge omfanget af kompetent opsyn og dermed gøre det mindre motiverende at begå kriminalitet i en given situation.

Hvilken konkret situation, der bedst hæmmer eller fremmer kriminalitet, afhænger imidlertid af kriminalitetstypen. Fx hæmmer mange mennesker i byområder typisk indbrud, mens de fremmer lommetyverier. Derfor bør forebyggelse af kriminalitet altid tænkes specifikt i forhold til både den konkrete situation og i forhold til kriminalitetstyper.

Utryghed som fænomen

Rigtig mange mennesker føler sig utrygge. Hvert år foretager Trygfonden en måling af danskerne oplevede tryghed. Undersøgelsen fra 2015 viser, at knapt hver femte dansker er utryg i hverdagen, og at utrygheden er stigende.

Utryghed har negative konsekvenser på mange niveauer. På det individuelle plan kan det have konsekvenser for adfærd og livskvalitet, fordi man afholder sig fra at gøre ting, man ellers ville gøre, fx at gå ud om aftenen, deltage i arrangementer, indlede samtale med andre mennesker, mm. For et boligområde kan en høj koncentration af utryghed igangsætte negative udviklingsspiraler: Fraflytning af ressourcestærke beboere, mindre social kapital, manglende forretningsliv, lavere økonomisk aktivitet i det lokale næringsliv, lavere ejendoms- og boligpriser – forhold som kan forårsage yderligere utryghed. Ud fra disse betragtninger er det vigtigt at arbejde målrettet på at forebygge utryghed.

Utryghed kan have mange udspring men knytter sig for mange mennesker til frygten for at blive udsat for kriminalitet eller til en bekymring for, at andre skal blive det. Forholdet mellem den reelle risiko for at blive udsat for kriminalitet og utryghed er imidlertid kompliceret. At nedbringe kriminalitet medfører ikke altid mindre utryghed. Man kan næsten sige, at utryghed lever "sit eget liv" uafhængigt af den reelle kriminalitet. Kun ved den såkaldte "signalkriminalitet" er der sammenhæng – dvs. hvor den faktiske kriminalitet er af alvorlig karakter, fx drab og voldtægt, og hvor den omtales i lokalområdet og i pressen. En del indbrud i et område kan dog også skabe utryghed via borgernes indbyrdes omtale.

Fra forskning ved vi, at der er tendens til, at mennesker, som har været udsat for kriminalitet, er mere utrygge end mennesker, som ikke har. Ligeledes at ældre føler sig mere udsatte end yngre, kvinder mere end mænd, økonomisk dårligt stillede mere end bedre stillede, osv. Også karakteren af det sociale liv i et boligområde kan øge utrygheden gennem opfattelsen af mulige gerningspersoners tilstedeværelse – ligesom miljømæssige faktorer, fx dårlig oversigt, anonymitet, hærværk og dårlig vedligeholdelse, kan øge forestillingen om nedsat opsyn. Utryghed handler derfor langt fra kun om faren for at blive udsat for kriminalitet, men i højere grad om, hvorvidt man *tror* man er i fare for at blive udsat for kriminalitet (dvs. hvorvidt man tror, at kriminalitetssituationen – beskrevet i forrige afsnit – er tilstede). Derfor handler forebyggelse af utryghed både om at forebygge kriminalitet i en given situation og om at minimere tegn og signaler på, at der er grund til at tro, at der *kan* forekomme kriminalitet i en given situation.

Forebyggelse af utryghed kan tænkes på samme måde som forebyggelse af kriminalitet. Det handler om at eliminere den utryghedsskabende *forestilling* om mindst et af kriminalitetssituationens tre grundelementer – en motiveret gerningsperson, et egnet objekt eller fravær af kompetent opsyn. Uanset om der rent faktisk er (øget) opsyn eller ej, vil troen på (øget) opsyn kunne forebygge utryghed. På samme måde med de to øvrige grundelementer: uanset om tilstedeværelsen af motiverede gerningspersoner rent faktisk mindskes, kan troen på mindre tilstedeværelse forebygge utryghed, mm.

Fysiske forhold som forebyggelsesredskab

Udgangspunktet for TryggeByers arbejde er som nævnt den situationelle tænkning omkring kriminalitet og forebyggelse. Formålet er at påvirke mindst et af kriminalitetens og utryghedens grundelementer - en disponeret gerningsperson, et egnet objekt og fravær af kompetent opsyn - med henblik på at forebygge en situation hvor kriminalitet og/eller utryghed kan opstå.

Det primære fokuspunkt i TryggeByers arbejde er fysiske forhold, som indvirker på grundelementerne. Det vil sige spørgsmålet om, hvordan ændringer i de fysiske forhold kan påvirke mindst et af de tre grundelementer i kriminalitetssituationen eller opfattelsen af kriminalitetssituationen. På dén måde udgør de fysiske forhold en metode - et redskab - til at forebygge kriminalitet og utryghed.

Baggrunden for det fysiske fokus er, at både kriminalitet og utryghed er fysisk koncentreret. Forskning viser, at lige meget på hvilket rumligt niveau man anskuer kriminalitet og utryghed (pladser, gader, nabolag, byer, regioner eller lande), er nogle områder mere præget af kriminalitet og utryghed end andre. I 1989 foretog amerikaneren Lawrence W. Sherman en kortlægning af kriminaliteten i Minneapolis i USA. Kortlægningen viste, at kun ca. 3,5% af byens steder (defineret som adresser og vejkryds) stod for halvdelen af byens kriminalitet (målt som opkald til politiet). Voldskriminalitet alene (dvs. røveri, voldtægt m.m.) var endnu mere koncentreret - næsten 100% af voldskriminaliteten fandt sted på kun ca. 5% af byens steder. Der findes mindre dokumenteret viden om, hvor utryghed koncentrerer på mikro-niveau, men de forhåndenværende undersøgelser bekræfter, at utryghed - ligesom kriminalitet - er koncentreret fysisk.

Forståelse af de fysiske steder, hvor kriminaliteten og utrygheden findes, er derfor afgørende i forhold til at kunne forebygge succesfuldt. Hvis vi forstår, hvad der kendetegner gerningssteder (eller potentielle gerningssteder), kan vi reducere antallet af steder, der har ligheder med typiske gerningssteder og på den måde forebygge kriminalitet og/eller utryghed. Forskning viser endda, at det kan ske uden, at kriminaliteten flytter andre steder hen eller ind i andre kriminalitetsformer (såkaldt displacement).

Forskning om forebyggelse via opmærksomhed på det fysiske miljø bekræfter stor effekt. Således har man i Holland formået at nedbringe indbrud i beboelse med 95 % i nybyggeri og 73 % i det eksisterende byggeri ved at indarbejde en lang række virksomme elementer i hele byområdet, nærmiljøet og ved den enkelte bolig. Kun 1/3 af effekten opnås gennem tiltag ved den enkelte bolig - mens 2/3 af effekten opnås ved tiltag i nærmiljøet og i hele boligområdet.

Overordnede forebyggelsesprincipper

TryggeByers arbejde tager udgangspunkt i følgende overordnede principper for fysisk trygheds-skabende og kriminalpræventiv indretning og forvaltning af boligområder. Principperne er defineret på baggrund af forskning og har alle en dokumenteret effekt, hvis de anvendes i den rette kontekst. Det betyder, at alle principperne har potentiale til at indvirke på en eller flere af kriminalitetssituationens tre grundelementer, men at implementeringens form og effekt vil være afhængig af den konkrete situation. I praksis kan principperne således være overlappende og have varierende styrke afhængig af den konkrete situation, hvor de implementeres. Bemærk at der er tale om generelle principper og altså ikke principper særligt knyttet til Greve Kommune eller Eriksminde.

1. Tilstedeværelsen af "beskyttende øjne"

Beskyttende øjne er den kriminalpræventive og tryghedsskabende virkning ved naturlig overvågning eller opmærksomhed ved selv at se – men også ved at blive set af andre. De beskyttende øjne er både folk, der er tilstede eller færdes i byområdet, og personers iagttagelse af uderummet fra fx omkringliggende bygninger – eller potentielt tilstedeværende personer fx i bygningers vinduer, der vender mod gaden eller parkeringspladsen. Omfanget af beskyttende øjne kan øges ved fx at arbejde med nedskæring af buskads, ved at åbne op med private haver i stueetager ved renovering, sørge for aktive stueetager, ved at skabe indsyn fra boliger til cykelparkering, p-pladser og adgangsstier, sætte vinduer i "blinde" gavle, mv.

2. Klar anvendelse af offentlige arealer

Klar anvendelse af offentlige eller andre fælles arealer regulerer adfærd, appellerer til hensigtsmæssig brug og sender et signal om forventet omsorg for stedet. Offentlige eller fælles arealer bør derfor have klare intenderede og tydelige anvendelsesformål, som bør fremgå af design eller ved anvisninger. Det bør fremgå, hvem der må bruge området, til hvad og hvornår. Offentlige eller fælles områder uden klar anvendelse ligger ofte øde hen (uden opsyn) eller domineres af ureglementeret adfærd, fx chikanerende unge, ældre som drikker alkohol eller direkte af kriminel adfærd. Utydelige anvendelsesformål gør det vanskeligt for omgivelserne at italesætte uhensigtsmæssig brug (og dermed fungere som kompetent opsyn), fordi grænsen mellem hensigtsmæssig og uhensigtsmæssig brug er uklar.

3. Klare ejer- og ansvarsforhold.

Klare ejer- og ansvarsforhold signalerer opsyn og god forvaltning af stedet. Det bør derfor være tydeligt gennem design, vedligeholdelse, skiltning, eller lignende, hvem der ejer og har ansvar for vedligeholdelse af arealet. Er det fx kommunen, boligorganisationen, grundejerforeningen eller en privat virksomhed? Klare ejerskabsforhold gør det desuden nemmere for omgivelser at italesætte ukorrekt brug og anvendelse (og dermed fungere som kompetent opsyn).

4. Sammenhæng med omgivelser

At beboerne i de enkelte boligområder oplever boligområdet som en integreret del af den omgivende by har betydning for trygheden i boligområdet, idet det mindsker eventuel stigmatisering. Forestillinger om andre borgeres negative opfattelse af eget/andres boligområde kan øge

utrygheden og en opsplittende os/dem tænkning. Bedre kendskab til hinanden nedbryder fjendebilleder og dermed forestillingen om eventuelle motiverede gerningspersoner. Brobygning til det omliggende miljø kan fx ske via sociale aktiviteter som brug af hinandens fælleshuse, brug af fælleslokaler til aftenskole, fælles aktiviteter – og via fysiske tiltag, fx nedbrydning af omliggende veje, omkransende beplantning og plankeværk mm.

5. Blandede funktioner

Blandede funktioner i boligområder kan have et kriminalpræventivt og tryghedsskabende element, idet det skaber et bredere tids- og brugsmæssigt mønster i bebyggelsen. Flere personer med forskelligt formål vil derfor færdes og skabe et bedre flow, medvirke til brobygning og udgøre flere beskyttende øjne. Små virksomheder, erhverv, institutioner, mm. kan således opbløde en monokultur, der udelukkende består af boliger.

6. Gode oversigtsforhold

Gode oversigtsforhold og overskuelighed ved boligens nærområde og langs med færdselslinjer, fx stier og adgangsveje, er tryghedsskabende og kriminalpræventive. Gode oversigtsforhold kan handle om tilstrækkelig belysning, udsyn på stier, tilpasset beplantning ved indgangspartier og boligernes forhaver, mm. Gode oversigtsforhold bør indgå i overvejelserne, men ikke hindre kreativ indretning med læ og mulighed for hvile og rekreation på fælles arealer. Man bør desuden være opmærksom på den såkaldte "luregrænse", som er grænsen til det område, hvor vi ikke har visuel kontrol. Det kan være på grund af buskads tæt på et stiforløb, parkerede biler langs et fortov, fremspring/nicher i facader og indgangspartier samt mørke generelt. Luregrænsen bør ikke trænge sig for tæt på fx fodgængere på en sti.

7. Graderede offentlighedszoner

Et områdes status i forhold til grad af offentlighed indvirker på både kriminalitet og tryghed. Et område kan være privat, halvprivat, halvoffentligt eller offentligt. Er et udeområde privat eller halvprivat, er det nemmere for brugerne at medvirke til at indrette det og tage personligt ansvar eller psykologisk ejerskab for det. Det psykologiske ejerskab understøtter den såkaldte sociale kontrol, dvs. en ansvarlighed for området og andre borgere/beboere. Omvendt er det tydeligt og dermed mere risikofyldt for en udefrakommende med kriminel hensigt, fx en indbrudstyv, at nærme sig et privat område. Man kan med fordel arbejde med overgangene mellem de forskellige zoner, fx med tydelige fysiske markeringer som hække og lav beplantning eller symbolske barrierer som skift i belægningsform, farveskift, mv.

8. Fællesskaber på tværs

Lokale fællesskaber kan skabe tryghed, fordi de skaber nærvær og en følelse af omsorg for hinanden. Dermed skaber fællesskaber et kendskab, som er vigtigt for at kunne hjælpe andre og holde øje med andres boliger og ejendele. Endvidere kan fællesskaber øge beboernes følelse af indbyrdes tilknytning og tilknytning til området, hvilket ligeledes kan øge den gensidige omsorg. Møder mellem mennesker – især på tværs af generationer og grupperinger - kan desuden afdramatisere forestillinger og frygt for andre (og dermed nedbringe forestillingen af potentielle motiverede gerningspersoner). Derfor - og naturligvis af hensyn til aktiviteten selv - er det vigtigt

at tænke i naturlige mødesteder. Mødesteder kan være etablerede, fx legepladser, beboerlokaler, aktivitetsarealer, men kan også være mere flygtige, fx fælles postkasser, affaldscontainere, vaskerum.

9. Opholdsmuligheder for alle

Gode opholds- og udfoldelsesmuligheder for alle aldersgruppe kan være med til at skabe tryghed i et boligområde. Opholdsmuligheder skaber opsyn, møder og udvikler fælleskaber, som har betydning for den sociale opmærksomhed, kontrol og tryghed i området. Det fremmer en multisegmenteret anvendelse af området. Dvs. at området bruges forskelligt, af forskellige befolkningsgrupper og på forskellige tidspunkter af døgnet. Det handler fx om plads til både børn og voksne i et legeområde, plads til ældre, som vil sidde og læse avis, og unge som vil spille bold eller hænge ud, osv.

10. Sikker transport og bevægelse

Beboerne skal føle sig trygge ved at bevæge sig rundt i det område, de bor og færdes i. Især skal det være trygt at bevæge sig til fods og på cykel, fordi disse trafikanter er mest sårbare. Fodgængere og cyklister øger antallet af beskyttende øjne og lægger op til møder og fællesskaber. Det er bedre, at transportveje og stiforløb i boligområder samler trafikanterne end spreder dem - fx er få stier bedre end mange. Der bør være særlig opmærksomhed på steder som øde stiforløb og tunneller. Trafikadskillelsen fra byernes planlægning i 1970'erne kan i dag ofte ændres og sammenlægges uden forøget trafikal risiko.

11. Tryghedsskabende belysning

Belysning kan i sig selv være mere eller mindre tryghedsskabende. Tryghedsskabende belysning er ikke en skarp og stærk spot-belysning. Tværtimod er den jævn, uden blænding, med god farvegengivelse, god gengivelse af ansigtstræk og behagelig og rar at færdes i. En sådan belysning kan øge incitamentet til at færdes i mørke og dermed forøge trygheden via flere mennesker i gadebilledet. Lys skal dog ses i kombination med andre mennesker. Fx fører en oplyst sti eller tunnel ikke nødvendigvis til større tryghed, hvis den ligger øde hen og uden andre menneskers mulighed for opsyn. Ved ændret belysning bør man derfor overveje lysets mulighed for at spille sammen med menneskelig tilstedeværelse eller opsyn.

12. Tegn på kriminalitet og forfald

Mange mennesker oplever sammenhæng mellem synlige tegn på kriminalitet og/eller forfald/mangel på renholdelse på den ene side og utryghed på den anden. Disse tegn kædes sammen med en antagelse om manglende social kontrol (uden kompetent opsyn) i området og forestillingen om, at der uden social kontrol hersker lovløshed - "noget farligt kan ske". Tegn på kriminalitet og/eller forfald kan fx være graffiti, hærværk, skrald på gaden, knuste ruder, forladte cykler, fulde mennesker, grimme facader, ødelagt eller mangelfuld beplantning mm. Det kan også være skiltning om fx videoovervågning og fysiske værn som aflåsning af opgange, tremmer for vinduer, mm. Direkte synlig kriminalitet, fx narkohandel eller vold på gaden, har samme virkning.

13. Fornuftig brug af sikkerhedsudstyr

Fysisk beskyttelse og teknisk udstyr er nødvendig mange steder og ved mange objekter, særligt hvor omfanget af beskyttende øjne er lille, og hvor objekterne har stor attraktivitet i forhold til kriminalitet. Aflåste hegn og videoovervågning kan have en god effekt – men samtidig også skabe utryghed ved signalet om risiko for kriminalitet. Udstyret bør derfor designes omhyggeligt, være af høj kvalitet og passe ind i omgivelserne. I forhold til beskyttelse mod indbrudstyveri har den såkaldte "skalsikring" dog stor kriminalpræventiv betydning. Det vil sige, at en høj modstandsevne mod opbrudsforsøg i den ydre bygningsskal – i praksis gennem en høj kvalitet af vinduer, døre og låse - beskytter mod indbrudstyveri.

Forebyggelse af indbrud mm. i Eriksminde

I det følgende beskrives TryggeByers vurdering af Eriksminde og de tilgrænsende arealer i forhold til fysiske forhold, som vi mener kan have indflydelse på omfanget af indbrud og utryghed i området. Vi skitserer forskellige løsningsmuligheder baseret på såvel dansk som udenlandsk forskning om forebyggelse af indbrud. I forhold til trekanten om kriminalitet -beskrevet tidligere - fokuserer løsningerne på at gøre objekter (villaer) uegnede som indbrudsmål og/eller at øge omfanget af "vogtere" til påvirkning af den potentielle indbrudssituation. At vores løsningsmuligheder er *skitser* betyder, at forslagene alene indeholder et kriminalitets- eller utryghedsforebyggende aspekt, og at der ved praktiske løsninger naturligvis også kan indgå andre hensyn. Der vil således i mange tilfælde være behov for yderligere at udvikle og konkretisere løsningerne i en videre proces.

Byplanstruktur og befolkningsgrad på veje og stier

En overordnet faktor i forhold til risiko for indbrud i Eriksminde er en generel lav befolkningsgrad af interne veje og stier over det meste af døgnet. Det gør det relativt nemt at begå indbrud, uden at nogen opdager det. Eriksminde er i denne henseende ikke anderledes end mange andre parcelhusområder, der er planlagt efter byplanprincipper fra 1960-erne og 1970-erne. I forhold til den klassiske bykerne har et forstads miljø som Eriksminde en lav bebyggelsesgrad. Når dette ses sammen med monokulturen (næsten kun boliger) – og den deraf følgende adskillelse fra arbejds-, handels- og kulturliv – har Eriksminde et brugsmønster, hvor der over store dele af døgnet kun er få mennesker tilstede på veje og stier. Bevægelsesnettets adskillelse af trafikarter medfører desuden et stort antal stier og veje, hvor de færdende ikke – som ved samfærdsel – har indbydes visuel kontakt. Omfanget af beskyttende øjne – eller naturlig overvågning – er som følge af disse forhold temmelig begrænset.

Et forhold af positiv betydning for befolkningsgraden i boligområdet er eksistensen af et internt indkøbscenter samt børneinstitutioner. Her kommer og går mange beboere efter enten at være gået, cyklet eller kørt i bil til stederne ad interne stier og veje.

Boligområdets geografiske placering antages også at spille en rolle. Generelt er forstads miljøer mere udsatte for indbrud end provinsbyer og bymidter i de større byer (Greve Kommune kan i denne henseende betragtes som en forstadskommune til Kbh.) Dernæst antages Eriksmindes relative nærhed til Hundige S-togstation at spille en rolle, da indbrudstyve i hovedstadsområdet erfaringsvist ofte transporterer sig med S-tog. Endvidere kan nærheden til motorvejen spille en rolle for områdets tilgængelighed for indbrud herfra.

TryggeByer foreslår:

Muligheden for at besværliggøre indbrudstyveri ved indgreb i den fysiske bystruktur er selvsagt begrænsede. Dog kan alle (mindre) tiltag, der kan øge brugen af interne vej- og stisystemer over flest mulige døgn timer have effekt. Konkret foreslår vi:

- 1) Forøgelse af attraktionen ved færdningen på udvalgte steder på de tværgående stier – altså på Skelmosiestien, Krogstien, Tværstien og Eriksmindestien. Det kunne fx ske ved alternativt brug som leg, træning, sport, gode æstetiske oplevelser fx anlæggelse af blomstereng

på skråningerne ned til tunneller, etablering af løbebane på stierne, markering af forskellig gå-ruter i området mm.

- 2) Bearbejdelse af utrygge steder på de interne stiforløb, jfr. beboernes angivelser herom i spørgeskemaundersøgelsen. Der tænkes især på beskæring af beplantning på de smalleste stier, Tværstien og Krogstien, sløjfen under Lillevangsvej, mv. samt fjernelse af tegn på kriminalitet (fx ødelagte hegn, skrald, graffiti på skilte mm)
- 3) Information til beboerne om den indbrudsforebyggende betydning af færdsel på vej-og stisystemer og dermed måske motivere til større brug. Man kunne evt. afholde beboer-workshops med henblik på sammen at definere behov og udvikle konkrete løsninger.
- 4) Kritisk gennemgang af belysningen før løvfald til efteråret med henblik på at identificere alle steder på interne stiforløb og stiforløb til Waves, Hundige station, Kordestien, mv – hvor beplantning, træer, mv. hindrer lysets udbredelse, eller hvor lysets vinkel ikke er hensigtsmæssig.
- 5) For at samle trafikken, hvor det er muligt, foreslår vi nedlæggelse af enkelte yderligt beliggende stiforløb, der ikke eller kun sjældent anvendes. Det gælder: 1) Trappen fra den nordligste ende af Eriksmindestien (lige syd for tunnelen under Hundige Centervej) og den asfalterede sti, som trappen fører op til, samt fodgængerfliserne, der pludselig hører op tæt ved tunnelen under krydset Hundige Centervej/Godsvej. 2) Stien langs med jernbanen syd for Skelmosen og syd om Horseager. Samtidig anbefales en tydelig afslutning af stien, der ligger i forlængelse af Skoleager mod syd. (fremstår nu som ingenmandsland på sydlige side af en vejspærring).



Her oplever nogen beboere utryghed. Kan der arbejdes med lys, beplantning og attraktion?

Sammenhængen mellem Eriksminde og det omliggende byområde

TryggeByer vil her pege på de omkransende vejanlægs betydning for Eriksmindes sammenhæng og integration i de omliggende byområder. Dårlig sammenhæng og forbindelsesstrækninger uden - eller kun med lille - naturlig overvågning kan efter vores opfattelse øge incitamentet til at bevæge sig ind i Eriksminde som indbrudstyv udefra. Omvendt er incitamentet for andre borgere til at besøge Eriksminde af interesse eller nysgerrighed formentlig ikke særlig stor, hvilket reducerer et potentiale for naturlig overvågning. Hermed får Eriksmindevej og samtlige interne stianlæg, som overgår i eksterne forløb, betydning i et indbrudsforebyggende perspektiv.

TryggeByer foreslår:

Vej- sti- og tunnelforløb, der forbinder Eriksminde med de omliggende byområder, gennemgås af Greve Kommune og grundejerforeningen med henblik på vurdering af følgende konkrete forslag fra TryggeByer:

- 1) Gennemgribende æstetisk opgradering af tunnelforløbet mod Waves. Der tænkes her ikke blot på at fjerne graffiti, men også på at finde løsninger, der i sig selv øger incitamentet til færden på stedet (inspiration kan fx hentes i Ballerup Kommunes Ballerup-Måløv akse). Herunder bør der arbejdes med tryghedsskabende belysning med udgangspunkt i den viden og erfaring, der findes om emnet (god farvegengivelse, mulighed for at se ansigtstræk på god afstand, behagelig belysning, der giver lyst til færden og ikke danner kontrast til mørke udenfor (derfor ikke spot)). Muligheden for at skabe bedre oversigt uden skjulesteder ved tunnellernes ind- og udgange, tilstødende ramper og overgang til stien langs med Højagers østlige side foreslås undersøgt. Beskæring af buskads langs med stien mod Waves øst for tunnelen (i forhold til "luregrænsen").
- 2) Hensigtsmæssigheden af trappen op til Godsvej undersøges. Skal den have en funktion, bør dens anvendelsesformål være visuelt tydelig.



*Skal trappen til højre bruges? Hvordan
Kan stedet gøres venligere. Kan nogen
se stedet?*



*Fortovet og belysningen hører pludselig op.
Hvad har man tænkt sig med denne sti?*

- 3) Forbedring af overblikket på Eriksmindestien, hvor den forløber i tunnel under Hundige Centervej og til Knøsen/Marholm. Det gælder beskæring af bevoksning og evt. fældning af træer på sigtelinien til Bilkastien (på tunnelloftet lige nord for Hundige Centervej). Det hærværksramte trådhegn for enden af stien op mod det grønne område langs med Hundige Centervej bør fjernes.



Billedet til venstre: Trappen til højre kan sløjfes ligesom det hærværksramte gelænder til venstre. Overblikket kan øges ved at fælde bevoksning.

Billedet i midten: Stien og trappen bag gelænderet foreslås fjernet?

Billedet til højre: "Ingenmandslandet" bag bommen er godt for tyven. Kan det elimineres?

- 4) Forbedring af overblikket ved nordlige ende af Tværstien og Krogstien før og efter tunnelerne (på samme måde som ved Eriksmindestien)



Bepantningen på taget kan fjernes, så man kan se, hvor man kommer hen på den anden side.

- 5) Bedre videreførelse af cykelstien fra centret, gennem kirken, over Højager – og over krydset Eriksmindevej/Godsvej. I øjeblikket hører cykelstien pludselig op og overgår til gangfliser. En ændring vil gøre det nemmere for beboerne at vælge denne cykelrute, og køre enten ad Gersagerstien eller Kordestien (begge med stor naturlig overvågning) til Hundige S-togsstation.
- 6) Bearbejdelse af Kordestien helt fra p-pladsen syd for Krogårdsskolen og til overgangen i Gersagerparken. Det gælder oversigt langs med stien i forhold til beplantning og "luregrænsen" (se nærmere i forbindelse med beskrivelsen af de overordnede forebyggelsesprincipper). Udbedring af areal, der ligger hen som ingenmandsland, tegn på kriminalitet,

renholdelse, skabe ind- og udsyn gennem den tætte beplantning mellem stien og idrætspladsen, mv. - Se billederne herefter.



*Billedet ovenfor: Hvad med at skabe indsyn til idrætspladsen?
Klippen hækken ned til 30 cm. og rette lyset?
Billedet til højre: Skal der virkelig se sådan ud på Kordestien?
Tyven er glad for sådan et gemmested.*



- 7) Forholdene ved Skelmosestiens overgang i en sløjfe ved Lillevangsvej foreslås undersøgt nærmere af kommunen med henblik på at skabe bedre overblik, attraktion og indsyn fra beboere og andre trafikanter.



*Stien ved sløjfen har brug for et kreativt løft.
Hvem vil cykle her om aftenen?*



*Hvor fører stien egentlig hen? Mon der gemmer sig
nogen ved udgangen eller i busken?*

- 8) Adgang til Busstoppestedet ved Eriksmindevej/Godsvej kan evt. gøres nemmere tilgængelig ved at fjerne et lille metalgælænder langs Godsvej ved krydset - se efterfølgende billeder.



Problemet ved disse stoppesteder er mangel på indsyn og naturlig overvågning



Hvilket formål har dette gælænder?

- 9) Opfordring til grundejerne om tilretning af hække og beplantning ud mod det kommunale, grønne areal langs med Hundige Centervej med henblik på at fjerne skjulesteder for indbrudstyre i vildtvoksende hække og anden beplantning.
- 10) Muligheden for at indhegne Eriksminde med et lavt, levende hegn ved kanten af de store grønne områder ud mod de store veje bør overvejes med henblik på at bremse ind- og udgang til området fra disse steder.

Belysning på veje og stier

En god belysning kan nedsætte kriminalitet, herunder indbrud, med ca. 20 % i forhold til mangelfuld og dårlig belysning. Effekten er forbundet med muligheden for større naturlig overvågning ved borgernes større tilbøjelighed til at færdes i mørke – samt med en større psykologisk ejerskabsfølelse for området – og medfølgende tilbøjelighed til at tage ansvar for området på forskellig måde. Det bemærkes, at den kriminalpræventive betydning af lys på veje og stier samt tunneller skal ses i sammenhæng med beboeres eller andre personers mulighed for at kunne se hen mod de oplyste steder. Lys uden indsyn har næppe nogen kriminalpræventiv effekt.

TryggeByer foreslår:

- 1) Fælles gennemgang af interne veje og stier i mørke med lys-leverandøren, grundejerforeningens bestyrelse og kommunale medarbejdere med henblik på at identificere steder, hvor der er meget mørkt – evt. fordi der mangler lamper eller pærer, eller fordi beplantning hindrer lysets udbredelse. Der kan i situationen præciseres, hvem der har ansvar for at rette op på forholdet.

- 2) Gennemgang af eksterne stier og tunneller for det samme.
- 3) Samarbejde med lys-leverandøren med henblik på tilretning af lysfeltet fra de enkelte lamper, hvor det er relevant.



Kan du få øje på lygtepælen?

Klare ejer- og ansvarsforhold

Jf. tidligere beskrivelse handler klare ejer- og ansvarsforhold om at skabe tydelighed omkring, hvem der ejer et givent område, og dermed hvem der har ansvar for områdets vedligeholdelse. I Eriksminde handler det især om at skabe klarhed over, hvornår områder er private, fælles og/eller kommunale. Klare ejerskabsforhold signalerer opsyn og dermed kontrol af området og er dermed vigtig for både indbrudsrisikoen og tryghedsoplevelsen.

TryggeByer foreslår:

- 1) At der i grundejerforeningens regi arbejdes med dette tema på steder, hvor de interne stier overgår fra grundejerforeningens område til anden ejendom. Det gælder om gennem forvaltning og omsorg for området klart at signalere et ejer- og ansvarsforhold – ikke mindst i områder hvor ansvaret overgår fra en ejer til en anden.



Er det klart for beboere og udefra kommende, at kommunen har ansvar for dette område? Fremgår det via forvaltning eller på anden måde?

- 2) At både grundejerforening og kommune viser særlig opmærksomhed på steder, der kan opleves som "ingenmandsland". Vi tænker her fx på området ved sløjfen under Lillevangsvej og ved Skoleagers forlængelse i en sti langs med Godsager og Horseager. Hvordan kan ejerne gøre områderne mere vedkommende eller evt. lukke dem af?
- 3) At kommunen arbejder med temaet på Kordestien fra Krogårdsskolens p-plads til Gersagerparken. Det gælder i forhold til idrætspladsen og et indhegnet område, som fremtræder som "ingenmandsland".
- 4) At ejerskabet til det grønne bælte mellem Hundige Centervej og Eriksminde tydeliggøres gennem bedre forvaltning fx ved opsætning af lav hæk eller lignende langs med vejen.

Klar anvendelse af offentlige eller fælles arealer

Jf. de overordnede forebyggelsesprincipper er det vigtigt at have omtanke for arealer i forhold til borgernes brug og oplevelse – men også i forhold til signalet om klare og gennemtænkte formål (og dermed en indirekte afstandstagen fra kriminalitet).

TryggeByer foreslår:

Der kan generelt set arbejdes med dette tema i Eriksminde. Dog kan det især have betydning, såfremt man vælger at ændre systemet med trafikadskillelse enkelte steder, fx ved at tydeliggøre en mulighed for at cykle til Hundige station gennem Gersagerparken. Cykelruten bør derved gøres mere klar i krydset Eriksmindevej/Godsvej. Det kan også handle om klart at tydeliggøre hensigten med nogle af skolens arealer, fx de nøgne græsarealer ud mod Skoleager, der kunne tilføres flere funktioner, samt parkeringspladsen syd for Krogårdsskolen. P-pladsen kan evt. anvendes til andre formål efter skoletid og dermed bidrage til flere mennesker i flere timer af døgnet, men det er vigtigt, at formålene er tydelige.



Hvad er formålet med det grønne? Og hvad med ejerskabet omkring stien?

Tegn på kriminalitet og forfald

Jf. de overordnede forebyggelsesprincipper kan tegn på kriminalitet og forfald medføre en situation præget dels af utryghed, dels af et eskalerende kriminalitetsniveau. Man taler ofte om "Broken window"-processen, hvor en knust rude nemt fører til flere knuste ruder, hærværk til mere hærværk, osv. Små tegn på kriminalitet kan derfor medføre mere kriminalitet – og endda mere alvorlig kriminalitet som fx indbrud. Mange oplever desuden utryghed ved tegn på kriminalitet og forfald, fordi det opfattes som et tegn på manglende kontrol, opmærksomhed og omsorg. Generelt synes Eriksminde at være et velholdt boligområde. Alligevel er der flere steder i området graffiti, skrald og generel misligholdelse, som der med fordel kan gøres noget ved.



Graffiti er hærværk og signalerer kriminalitet i bred forstand

TryggeByer foreslår:

Hele området og forbindelsesstierne til det omliggende byområde gennemgås af kommune og grundejerforening for opretning ved tegn på kriminalitet og forfald. Det gælder særligt områdets interne skilte, der ofte er bemalet med graffiti eller udsat for anden hærværk, bøjede lygtepæle, ødelagte hegn, affald mv., men også en vurdering af vedligeholdelsen af beplantning på stier og fællesarealer.

Skole og institutioner

Krogårdsskolen er - så vidt TryggeByer er orienteret - forholdsvis ofte udsat for indbrud, hærværk og anden kriminalitet. Det er TryggeByers vurdering, at arealforvaltning og bygningsvedligeholdelse har betydning herfor. Vi anbefaler derfor, at der ved en reovering eller ombygning af skolen rettes fokus på bedre integration i byområdet, bedre naturlig overvågning, varieret brug af udenomsarealer, graduerede offentlighedszoner, klart ejerskab og god vedligeholdelse.

Hvad angår institutionerne ved indkøbscentret kan ændring ved beplantning og belysning måske skabe bedre oversigt, indsyn og attraktion for færden på stier - også uden for åbningstider. Den eksisterende skiltning med videoovervågning bør overvejes i forhold til tryghedsoplevelse (er

det et trygheds- eller utryghedsskabende signal?). Såfremt der ikke er videoovervågning, bør der ikke skiltes med det.



Denne bygning er nu Fort Knox. Kan den integreres bedre? Og kan graduerede offentlighedszoner hjælpe?

Overgangen mellem offentlige og private zoner

Forskning viser, at det er mere risikofyldt for en indbrudstyv at bevæge sig fra den offentlige vej og hen over et åbent forareal mod et parcelhus – end ind på en parcelhusgrund, der er omkranset af høj hæk eller plankeværk ud mod vejen. Forklaringen er, at tyven i skiftet fra en tilsyneladende legitim færden på offentlig vej udsætter sig for særlig iagttagelse - og dermed mistanke hos eventuelle vidner - ved det specifikke ærinde i et bestemt parcel. I sekunderne, hvor han bevæger sig over det åbne forareal, er pågældende udsat for iagttagelse i langt højere grad, end hvis han straks kan gemme sig bag en hæk eller plankeværk. En andet positiv betydning ved åbne forarealer er bedre mulighed for nabo-hjælp som følge af naboernes større naturlige overvågning.

Behovet for privatliv skal naturligvis respekteres, og i den almindelige kriminalpræventive rådgivning anbefaler man derfor, at baghaven er mere privat og evt. med lukket adgang fra indkørsel og forareal. I Eriksminde har en stor del af parcelhusene indkørsel/indgang fra syd, hvorfor den mere private del af haven også vender mod syd. Incitamentet til at skabe åbne forarealer – eller delvist indsyn udefra – er derfor næppe så stort, som hos parcelhusejerne, der har indkørsel fra nord.



Et eksempel på et fint forareal

TryggeByer foreslår:

Da en del parcelhusejere antageligt og fejlagtigt mener sig bedre beskyttet mod indbrud med høje hække eller plankeværk mod den offentlige vej – foreslår vi, at grundejerforeningen på forskellig måde forsøger at adresserer disse forhold overfor beboerne:

- 1) Generel information via grundejerforeningens hjemmeside, henvisning til herværende rapport, oplysning på møder, mv. om muligheden for at forebygge indbrud ved at vælge lav beplantning, beskæring af træer, låger ind til haven, indretning af forarealer, placering af skraldespande og postkasser mm.
- 2) Generel information om samme forholds betydning for tryghedsoplevelsen ved færden på veje og stier.

Fysisk beskyttelse af den enkelte bolig

Den enkelte boligejer kan beskytte sin bolig mod indbrud med bedre fysisk beskyttelse. Det drejer sig om den såkaldte skalsikring – altså beskyttelse mod opbrudsforsøg i hele bygningens ydre bræmme eller skal. I andre lande er der gode erfaringer med dette. Mange tror, at god fysisk beskyttelse blot vil få en indbrudstyv til at gå videre til næste hus, og at man dermed bare flytter problemet. Forskning viser imidlertid, at det kun er tilfældet i mindre grad – og at omkringliggende huse eller hele boligområder også har nytte af beskyttelsen. Det skyldes sandsynligvis, at tyven forestiller sig, at også omkringliggende huse eller områder er beskyttet.

TryggeByer har ikke viden om, hvordan beboerne i Eriksminde beskytter sig mod indbrud via fornuftig skalsikring, men ud fra betragtningen om, at danskerne generelt set kun foretager få beskyttende tiltag, må det antages, at der kan arbejdes med dette i Eriksminde.

TryggeByer forslår:

At grundejerforeningen gennemfører forskellige aktiviteter med henblik på at få beboerne til at sikre sig bedre mod indbrud.

- 1) Beboerne informeres om betydningen af god skalsikring. Det drejer sig især om en god kvalitet på vindueskarme i hele huset, god kvalitet på terrassedøre og hoveddør og dertil hørende låse. Beboerne kan hente inspiration i TryggeByers publikation vedr. individuelle beskyttelsesforanstaltninger mod indbrud. Publikationen kan ses på grundejerforeningens hjemmeside.
- 2) Via herværende rapport og den ovenfor nævnte publikation informeres beboerne om muligheden for at købe indbrudssikrede døre og vinduer i forbindelse med renovering. Hvis beboerne af andre hensyn – fx energihensyn eller almindelig forældelse – skal udskifte døre og vinduer, er det en god ide at tilkøbe sikrede produkter, da merudgiften er lille. I dette tilfælde bør borgerne sikre sig, at produkterne er testede og godkendte til at kunne hæmme indbrud. Se herom i TryggeByers publikation.